

JOMALA
KOMMUN

INFORMATION OM JOMALA KOMMUNS HEMSERVICE

ALLMÄNT OM HEMSERVICE

Kommunen ska i enlighet med 3 kap. 17 § socialvårdslagen (FFS 1982/710) ombesörja anordnandet av hemservice. Med hemservice avses enligt 20 § socialvårdslagen fullgörande av eller bistånd vid fullgörandet av uppgifter eller funktioner som hör till boende, personlig skötsel och omvårdnad samt därtill hörande normal och invand livsföring.

Hemservicen syftar till att säkerställa att hemmaboende klienter genom rådgivning och handledning, genom vård och ett rehabiliterande arbetsgrepp på bästa möjliga sätt får den vård, omsorg och omvårdnad de behöver inom ramen för befintliga personalresurser. Med hemservice förebyggs att klienten flyttas för tidigt till anstaltsvård.

Hemservicen i Jomala är välutvecklad med möjlighet till dygnet runt-omsorg både fysiskt och via e-hemservice/Äldreomsorg på Distans (ÄDis). Stödtjänsterna kompletterar den traditionella hemservicen.

INLEDANDE AV HEMSERVICE

Hemservice kan erbjudas till personer som p.g.a. nedsatt funktionsförmåga av olika anledningar har svårigheter med att klara av sysslorna som hänför sig till normal livsföring. Funktionsförmågan kan vara nedsatt antingen tillfälligt eller permanent. Hemservice kan även erbjudas som komplement till närståendevården för att stöda vårdgivaren i dennes uppdrag mot den vårdbehövande.

Var och en har rätt att få en bedömning av sitt servicebehov, om det inte är uppenbart onödigt att göra en bedömning. Bedömning eller utredning av servicebehovet kan initieras av personen själv, hans eller hennes anhöriga, en annan person eller myndighet. Alla personer över 75 år samt personer med gravt funktionshinder har rätt att få en bedömning av sitt behov av sociala tjänster inom en viss tid. I brådskande fall inleds utredningen utan dröjsmål.

Bedömningen görs i form av hembesök och är avgiftsfri för den sökande. Tillsammans med den vårdbehövande och i vissa fall dennes anhöriga diskuteras behoven och situationen kartläggs så heltäckande som möjligt. Vid bedömningen ska den vårdbehövandes självbestämmanderätt respekteras och hans eller hennes önskemål och individuella behov beaktas.

Den sökande av sociala tjänster har alltid rätt att erhålla ett skriftligt beslut med möjlighet att söka ändring i beslutet.

Vård- och serviceplan

En vård- och serviceplan upprättas för alla klienter inom hemservicen och fungerar som en grund för hemserviceavgiften. Av planen ska framgå den sökandes:

- Fysiska och psykiska funktionsförmåga samt social situation
- Den äldres stödnätverk och anhörigas delaktighet i omsorgen
- Minnesfunktionerna

- Hem- och närmiljön, tillgänglighet till service
- Olika riskfaktorer

Rehabiliterande arbetssätt

Hemservice i Jomala tillämpar ett rehabiliterande arbetssätt som går ut på att stödja, motivera och uppmuntra klienten att klara sig så självständigt som möjligt.

Det rehabiliterande arbetssättet utgår alltid ifrån klientens egen vilja och dagsform med syfte att ta tillvara på klientens egna resurser och möjligheter. Personalen hjälper med det klienten inte klarar av själv. För mycket hjälp kan göra att musklerna i kroppen försvagas, blir stelare och leder i förlängningen till ökat hjälpbehov och sämre livskvalitet.

HJÄLP TILL ÄLDRE OCH HANDIKAPPADE

Hemservice handlar om att ombesörja den vårdbehövandes individuella omvårdnadsbehov och välbefinnande i sin helhet. Tjänsterna omfattar bl.a. utförandet av mathushållnings- och hemskötselsuppgifter, sörjandet för den vårdbehövandes personliga hygien, hjälp med toalettbesök, på- och avklädning samt läkemedelsdistribuering. I samråd med kommunens aktivitetskoordinator ska hemservice tillse vårdbehövandes behov av socialt umgänge, aktivering och utevistelse samt bistå med uträttandet av ärenden utanför hemmet. Vidare ska förhållandena i hemmet ordnas så att den vårdbehövande kan komma tillrätta ensam under de tider personen inte erhåller hemservice samt se till att en tillräcklig hygiennivå bibehålls i hemmet.

HJÄLP TILL BARNFAMILJER

Hemservice till barnfamiljer ska alltid vara målinriktad och för viss tid. Hemservice verkställs alltid i samarbete med familjen. Hjälpen till barnfamiljer handlar om att stödja familjen i vardagen med sådant som familjen p.g.a. olika omständigheter inte klarar av eller behöver stöd för att utföra. Hjälpen kan handla om:

- Hjälp med hushållssysslor
- Hjälp med att uträtta ärenden
- Annat som hör till familjens vardag

Syftet med hemservice till barnfamiljer är att förstärka familjens resurser, och fungerar samtidigt som en förebyggande åtgärd till barnskydd.

Under kvällar, nätter och veckoslut minimeras insatserna till endast det nödvändiga. Anhöriga som besöker den vårdbehövande förväntas delta i vården till den del tidpunkten sammanfaller hemtjänstens insatser.

TJÄNSTERNAS INNEHÅLL

Hemservice är s.k. behovsbaserad serviceform. Alla insatser bygger på en individuell behovsbedömning, vård- och serviceplan och beslut.

Personlig hygien

Till vården av den personliga hygien hör att klienten får stöd och hjälp med att tvätta sig, antingen i duschen eller i bastun (hemma eller på Rönngården) en gång i veckan. Därtill får klienten hjälp med den dagliga hygien som bl.a. omfattar tandborstning och rengöring av protes, att smörja in huden, raka skägg och hårläggning.

Måltidsservice

Måltidsservice är avsedd för personer som inte själva kan få sin dagliga mat tillredd och/eller har möjlighet att ta sig ut för att äta. Färdiga matportioner beställs från Rönngårdens kök och levereras till klienten mot avgift.

Endast om särskilda skäl föreligger kan hemservice tillreda enklare huvudmåltider i hemmet (t.ex. koka gröt, potatis/ makaroner). Som särskilda skäl kan betraktas medicinska skäl eller särskild ansträngd ekonomi.

Hemservice hjälper även till med tillredning och framdukning av morgonmål, mellanmål och kvällsmat. Dessutom ser hemservice till att klienten intar tillräckligt med vätska samt värmer upp måltiderna. Hemservicepersonalen följer klientens nutrition som helhet och kan vid behov erbjuda handledning och råd om hälsosam och mångsidig kost.

Hjälp med att handla och uträtta ärenden

Inköp av dagligvaror sköts högst två gånger i veckan. För närvarande är det endast möjligt att erhålla dagligvarorna från Godby Mattssons. Specialprodukter som klienten önskar sig får anhöriga eller andra i den närmaste kretsen ta hand om. Hemservice tar hand om nödvändiga apoteksärenden om klienten inte kan sköta dem.

Bankärenden eller motsvarande sköter klienten primärt själv alternativt med hjälp av anhöriga eller klientens intressebevakare. Hemservice sköter bankärenden endast i undantagsfall, enligt separat överenskommelse.

Följeslagarservice

Klienter som är i behov av ledsagare till läkare, hälsoundersökning, tandläkare eller annat sjukhus för undersökning och inte kan ordna det på annat sätt kan få en anställd från hemservice med som följeslagare. Detta gäller enbart klienter som redan har hemservice.

Klädvård

Stödtjänst tvätt är avsedd för personer som inte själva får ta hand om sin tvätt eller till tvätten tillhörande efterhandling som hänga upp, stryka/ mangla. Tvättservice omfattar klientens

till normal livsföring tillhörande tvätt max en gång per vecka och sker enbart i Rönngårdens lokaler (ej klientens egen maskin). Tvätt av mattor, gardiner och finare borddukar hänvisas till närstående eller till privata serviceproducenter.

Klädttvätt för hand ingår inte i tjänsterna.

Till klädvård räknas också byte av lakan och dynvar varannan vecka. Oftare endast om särskilda skäl föreligger.

Trygghetstelefon

Med trygghetstelefon ökar den relativa tryggheten i hemmet genom att man snabbt kan komma i kontakt med hemservicepersonalen dygnet runt. Trygghetstelefon får endast användas vid oförutsedda situationer som vid plötslig sjukdom, fall eller annan brådskande anledning.

Alla larm i Jomala är direkt kopplade till hemservicen som i sin tur gör bedömningen om vidare larm till larmcentralen.

Äldreomsorg på Distans (ÄIDis)

ÄIDis är en digital form av äldreomsorg som används som komplement till den traditionella hemservicen i form av videotelefoni eller trygghetskamera/ nattkamera. ÄIDis kan även användas som en social tjänst/ dagverksamhet som möjliggör delaktighet i samhället, social samvaro och deltagande i aktiviteter interaktivt från det egna hemmet.

Städning

Hemservicen ser till att en tillräcklig hygiennivå bibehålls i hemmet, Hemservicepersonal torkar vid behov bort fläckar från golvet och städar toaletten. Hemservicepersonalen diskar, rengör mat- och köksbänkar och för ut soporna vid behov.

Grundstädning hänvisas till privata serviceproducenter eller anhöriga. Företag och entreprenörer som är av kommunen godkända att erbjuda sina tjänster utan moms finner man på kommunens hemsida: <https://www.jomala.ax/omsorg/momsfri-socialservice> .

HEMSERVICE ÄR INTE AKTUELLT

”Var och en har rätt att få en bedömning av sitt servicebehov, om det inte är uppenbart onödigt att göra en bedömning...”, säger socialvårdslagen. I följande fall kan dock hemservicen inte erbjuda sina tjänster:

- Den vårdbehövande ev. klienten vill inte ta emot tjänsterna och/ eller förbinder sig inte till samarbete med hemservicepersonalen.
- Klienten förbjuder användandet av alla sorters hjälpmedel i arbetsmoment, som annars bedöms som oskäligt tunga/ krävande eller mycket oergonomiska för personalen – en arbetarskyddsfråga.
- Klienten uppför sig aggressivt eller har gäster i hemmet som ter sig hotfullt.
- Ifall klienten är märkbart påverkad av rusmedel avlägsnar sig personalen direkt efter att allmäntillstånd noterats. Vid behov kallas behövlig hjälp till plats. Om incidenterna är återkommande, kan det vara skäl att se över den vårdbehövandes behov av service, och eventuellt ta stöd av missbrukarvården.
- Ifall klienten utsätter vårdpersonalen vid hembesök för direkt tobaksrök och negligerar maningen att vänta tills personalen avlägsnat sig kan det bli aktuellt för arbetarskyddet att ta ställning huruvida vården i denna arbetsmiljö utsätter personalens hälsa i fara.
- Ett sällskapsdjur i klientens hem ter sig hotfullt eller störande och trots personalens maning avlägnas inte djuret.

KOMMUNEN HEMSERVICE HJÄLPER INTE MED FÖLJANDE UPPGIFTER

Endast om betungande skäl föreligger, kan undantag vid enstaka tillfällen göras när det gäller en del av nedannämnda uppgifter*. I regel hör följande inte till kommunens hemservice:

- Trädgårdsarbete, snöskottning, bära in ved
- Städning, innefattandes även fönstertvätt
- Festarrangemang
- Transportservice för klienter*
- Rasta eller ta hand om sällskapsdjur*

RIKTGIVANDE NÄR HEMSERVICE INTE LÄNGRE BEDÖMS VARA TILLRÄCKLIGT FÖR FÖRTRYGGANDE AV LIV OCH HÄLSA...

- Antal hemservicebesök överstiger kontinuerlig 7 besök/ dygn.
- Sjukvårdens prognos framledes visar fortsatt försämring.
- Handikappanpassning i hemmet hjälper inte läget eller är inte möjligt att genomföra.
- Ingen i klientens sociala nätverk kan biträda vården.
- Ingen i klientens sociala nätverk kan bidra till insatserna som behövs.

HEMSERVICEAVGIFTER 2020

Antagna av kommunfullmäktige den 12 november 2019 § 64

Ikraftträdande den 1 januari 2020

Justerad av socialchefen genom tjänstemannabeslut den 30 januari 2020, § 23

För fastställande av avgift gäller bestämmelserna i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992). Personer som erhåller regelbunden hemservice, minst ett planerat besök i veckan, debiteras en månadsavgift som baserar sig på hushållets bruttoinkomster och personantalet i familjen.

Utgående från vårdbehovet indelas de vårdbehövande i kategorier enligt följande:

- A. 1-2 besök/vecka
- B. 3-4 besök/ vecka
- C. 5-7 besök/ vecka
- D. 8 eller fler besök/ vecka

Avgift i % av bruttomånadsinkomsten:

<i>Antal pers.</i>	<i>Ink.gräns*</i>	<i>Vårdbehov A</i>	<i>Vårdbehov B</i>	<i>Vårdbehov C</i>	<i>Vårdbehov D</i>
1	588	17 %	19 %	27 %	35 %
2	1 084	13 %	16 %	20 %	22 %
3	1 701	10 %	14 %	16 %	18 %
4	2 103	8 %	12 %	14 %	15 %
5	2 546	7 %	10 %	12 %	13 %
6	2 924	6 %	8 %	10 %	11 %

*Inkomstgränserna justeras vartannat år

Ett besök beräknas som maximalt till 1 ½ timme.

Maxavgift för regelbunden hemservice är 1 200 €/ månad.

Inkomster som inte skall beaktas när betalningsförmågan fastställs är stadgat i 29 § förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården. Inkomster som ska avdras när betalningsförmågan fastställs stadgas i 32 § förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården.

Avgiften för hemservice får inte överstiga kommunens kostnader för produktionen av tjänsten. Jomala kommuns självkostnadspris är 43,46 euro/besök (2018). I sådana fall då hemserviceavgiften leder till behov av utkomststöd kan sänkning av avgiften ansökas om hos äldreomsorgsledaren med stöd i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovård.

För tillfällig hemservice eller service utöver vårdplanen uppbärs avgift enligt följande:

<i>Vårdbehov tid/besök</i>	<i>Avgift euro/ besök</i>
< 0,5 h	8,00
< 1,5 h	10,00
< 3,5 h	16,00
< 6 h	32,00
> 6 h	50,00

Vid flera besök samma dag räknas avgiften ut från den sammanlagda tiden.

När servicen i hemmet avbryts för längre tid än fem dagar uppbärs inte månadsavgift för den tid som överstiger de fem dagarna. Om hemservicen avbryts för en kortare tid av orsaker som beror på kommunen eller när klienten är i kommunal anstaltsvård uppbärs månadsavgift inte heller för de nämnda fem dagarna

Avgiften fastställs för ett kalenderår i taget och justeras om:

- Klientens eller familjens betalningsförmåga förändrats väsentligt
- De förhållanden som skall beaktas när avgiften bestäms har förändrats väsentligt.
- Avgiften är felaktig.
- Vårdplanen ändras.

STÖDTJÄNSTER

När inte behov av regelbunden hemservice föreligger, kan boendet stödas genom stödtjänster:

Matservice

Dusch

Bastu

Tvättservice

Ledsagarservice

Handling

Droppning av ögondroppar

Hjälp med stödstrumpor

ÅDis/ daglig verksamhet, nattkamera

Regelbundna stödtjänster enligt vårdplan tas i beaktande vid fastställande av hemserviceavgift och debiteras inte separat (gäller ej matservice). Likväl ingår avgift för stödtjänster alltid i den hemserviceavgift som bestäms enligt hushållets inkomster och personantal i *kategori D* (8 eller fler besök/vecka).

För andra uppbärs en avgift enligt skild prislista:

Matportion	6,20 euro/ portion
Leverans av mat*	1,50 euro/ körning
Tvättservice inkl. medel, efterbehandling, hämtning och lämning	5,00 euro/ maskin
*En teknisk avgift tillkommer	+1,15 euro/ maskin
Duschkjälp i det egna hemmet	10,00 euro/ gång
Duschkjälp på Rönngården	7,50 euro/ gång
Duschkjälp med bastubad	9,00 euro/ gång
*En teknisk avgift tillkommer för bastun	+1,70 euro/ gång
Handling inkl. beställning och hemleverans max två kassar	7,50 euro/ gång
Ledsagarservice	10,00 euro/ timme
Droppning av ögondroppar (upp till 4x per dygn)	7,50 euro/ dag
Hjälp med stödstrumpor (morgon och/ eller kväll)	7,50 euro/ dag
Virtuell stödtjänst, ÄIDis (Äldreomsorg på Distan)	30 euro/ månad
Nattkamera (obegränsad)	30 euro /månad
Provperiod ÄIDis 6 mån. samt ÄIDis för +80	0 euro

Enligt socialchefens tjänstemannabeslut av den 30 januari 2020 § 23 har inkomstgränserna justerats att gälla från 1.1.2020 i enlighet med landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, här gällande lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992). Socialchefens beslut baseras på kommunfullmäktiges delegering av lagstadgade indexjusteringar av hemservicens inkomstgränser enligt § 18/13.3.2018. Indexjusteringen gäller för tiden 1.1.2020 – 31.12.2021..

Jomala den 30 januari 2020

Jan Mattsson

Socialchef